

Beleidsplan 2017 – 2020

Stichting Kasteel Amerongen

Inhoud

Inleiding	3
1. Stichting Kasteel Amerongen	6
1.1 Doelstelling stichting Kasteel Amerongen	6
1.2 Missie en Visie.....	6
1.3 De governance van de Stichting	6
2. Exploitatie	9
2.1 Organisatie	9
2.2 Inkomsten.....	14
2.3 Partners en samenwerkingsverbanden partners	17
2.4 Marketing.....	19
3. Behoud en Beheer	21
3.1 Onderhoud vastgoed	21
3.2 Onderhoud collectie	22
3.3 Onderhoud historische tuin	23
3.4 Onderzoek	24
4. Publieksbereik	25
4.1 Bezoekerswaardering	26
4.2 Publieksprogramma 2017 - 2020	26
4.3 Educatie.....	29
5. Samenvatting van de geselecteerde indicatoren.....	30

Inleiding

Korte geschiedenis van Kasteel Amerongen

De buitenplaats die in 1678 als een Feniks uit de as verrees, heeft een bijzondere geschiedenis. Sinds het einde van de dertiende eeuw is de plek in de uiterwaarden van de Nederrijn bewoond geweest. De gebroeders Henric en Diederic Borre kregen in 1286 toestemming van de Hollandse graaf Floris V om een “huys” te doen timmeren. In de loop der eeuwen werd dit “huys” uitgebreid van verdedigbare woontoren tot een kasteel met torens.

Dit kasteel werd in 1673 door de Franse troepen van Lodewijk XIV platgebrand. Het doek bleek echter niet voorgoed gevallen te zijn. Weldra werden er plannen ontwikkeld voor herbouw. Wat uit de as verrees was een buitenplaats in Hollandse classicistische stijl. Margaretha Turnor heeft hierin een belangrijke rol gespeeld. Omdat haar man Godard Adriaan van Reede als diplomaat regelmatig in het buitenland verbleef, heeft zij het bouwproces begeleid. Trouw scheef ze haar man driemaal per week - steevast met de aanhef: “Mijn heer, mijn liefste hartje” over de vorderingen van de bouwwerkzaamheden.

De 18^e eeuw kenmerkt zich door een verfraaiing van het interieur. De van Reedes richtten het huys in met een meer verfijnder en weelderiger smaak. De inventaris uit 1722 laat zien dat ten tijden van Margaretha Turnor het huys nog sober is ingericht. Op de inventaris lijst uit 1748 worden meer meubels en kostbare porseleinen en zilveren serviezen vermeld.

Tegen het einde van de negentiende eeuw is het bezit van de familie Van Reede overgegaan op de familie van Aldenburg Bentinck. Deze verandering van eigenaar is een belangrijk omslagpunt geweest in de geschiedenis van het kasteel. Graaf Godard John George Carel van Aldenburg Bentinck ging namelijk nu met zijn familie permanent wonen op het kasteel. De familie Van Reede woonde er voorheen alleen in de zomermaanden. Naast de permanente bewoning gaf graaf Aldenburg Bentinck ook opdracht aan architect Pierre Cuypers om een aantal ruimtes aan te passen en te verfraaien.

Na zijn dood in 1940, droegen zijn kinderen in 1977 het familiebezit over aan een stichting. Deze heeft als doel het behoud en beheer van het gehele kasteelcomplex, waartoe behalve het kasteel ook de bijgebouwen en de omringende tuin behoren. De wens van de familie om de complete collectie in zijn oorspronkelijke omgeving in stand te houden vormde een belangrijke reden om het geheel onder te brengen in een stichting die deze uitgangspunten in haar statuten vastlegde.

Cultuurhistorische waarde

De cultuurhistorische waarde van Kasteel Amerongen wordt in belangrijke mate bepaald door het historisch ensemble. Het Huys, tuin en inventaris vormen een eenheid die in Nederland niet veel voorkomt. De compleetheid van het ensemble is ook van groot belang. In het rapport *Het object naar samenhang*¹ uit 2004 wordt dit als volgt omschreven 'de waarde van Kasteel Amerongen wordt met name bepaald door de complete inventaris met alle kleine en wellicht onooglijke voorwerpen die inzicht geven in het leven van toen'. Dat het interieur en de inventaris in zijn oorspronkelijk toestand zo goed bewaard is gebleven vormt een opmerkelijk aspect.

Maatschappelijk waarde

In rapport *Meer dan waard (2011)* onderbouwt de Museumvereniging de maatschappelijke betekenis van de musea aan de hand van de volgende vijf waarden: collectie, beleving, verbindende, educatieve en de economische waarde. Aan de hand van deze waarden is het maatschappelijk belang van Kasteel Amerongen als volgt omschreven.

Collectiewaarde

Kasteel Amerongen is een historisch ensemble, waar elk onderdeel hoe klein ook, het verhaal vertelt van vier eeuwen adellijke wooncultuur. Het museum geeft door middel van een thematische programmering actuele betekenis aan deze bijzondere plek van nationale betekenis.

Educatieve waarde

Kasteel Amerongen biedt als bijzondere locatie in de vaderlandse geschiedenis bij uitstek mogelijkheden om op een actuele manier bij te dragen aan het historisch besef en de waardering voor het erfgoed.

Belevingswaarde

Het kasteel biedt een bijzondere cultuur- en landschappelijke beleving – de intimiteit van het kasteel in de beslotenheid van het tuinpark, gelegen aan de rivier. De compleetheid en de verouderde staat van het historische interieur versterkt dit.

Verbindende waarde

Kasteel Amerongen heeft 185 vrijwilligers en 685 vrienden. Deze twee groepen voelen zich verbonden met het kasteel. Ze zijn niet alleen van belang voor hun enorme steun maar ook het maatschappelijk draagkracht wordt door hen vergroot.

---

¹ Onderzoek rapport Van object naar samenhang: de instandhouding van ensembles van onroerend en roerend cultureel erfgoed, erfgoedinspectie 01-06-2004.

Economische waarde

Kasteel Amerongen draagt bij aan het vestigingsklimaat en het toerisme op de Utrechtse heuvelrug. Vele bezoekers van het museum maken gebruik van de omliggende winkels, restaurants, hotels en bungalowparken.

1. Stichting Kasteel Amerongen

1.1 Doelstelling Stichting Kasteel Amerongen

Stichting Kasteel Amerongen (SKA) is sinds 1982 verantwoordelijk voor de instandhouding en openstelling van het historisch ensemble (het ensemble van Huys, historische tuin en bijgebouwen) met zijn grote cultuurhistorische waarde, gelegen in een bijzondere landschappelijke setting.

Stichting Kasteel Amerongen draagt statutair gezien de verantwoordelijkheid voor:

- Behoud en beheer van het ensemble van voormalig woonhuis, bijgebouwen, collectie en historische tuin.
- De ontsluiting van dit ensemble voor een zo breed mogelijk publiek.
- Om dit te realiseren is een professionele bedrijfsvoering vereist waar het faciliteren van commerciële activiteiten prioriteit verdient.

1.2 Missie en Visie

Missie

Het levend houden van het cultureel erfgoed Kasteel Amerongen door middel van het actief en duurzaam beheren van, én een actuele betekenis geven aan de unieke combinatie van het kasteel, de tuin en de collectie van de bewoners, die een belangrijke rol speelden in de Europese geschiedenis.

Visie

Kasteel Amerongen wil de bewoningsgeschiedenis op een eigentijdse en verrassende wijze vertellen om zo een actuele betekenis te geven aan het historisch ensemble. Dit wil Kasteel Amerongen bereiken door middel van het ontwikkelen van een onderscheidende en thematische programmering. Om een goede balans te houden met het beheer van het kwetsbare historisch interieur ensemble, heeft in de exploitatieopzet van het kasteel kwaliteit de preferentie boven kwantiteit.

1.3 De governance van de Stichting

Het bestuur van Stichting Kasteel Amerongen heeft veel aandacht voor de wijze waarop de Stichting wordt bestuurd en de transparantie daarbij. Ook al is naleving van deze Code geen wettelijke plicht, het bestuur wil de spelregels van de Governance Code Cultuur in acht nemen of anders motiveren op welk punt dit eventueel niet gebeurt.

We lopen hier de 9 principes van de Code na:

Belang van de Code

Het bestuur is zich zeer goed bewust van het belang van naleving van de Code Cultural Governance; besloten is deze Code te volgen en toepassing ervan wordt jaarlijks geëvalueerd in het bestuur.

Besturingsmodel

Het bestuur kiest ervoor het “klassieke” besturingsmodel (bestuur is verantwoordelijk voor alle beleidsaspecten; de directeur is verantwoordelijk binnen de bestuurlijke kaders) de komende periode tot 2020 te handhaven. Dat impliceert een grotere bestuurlijke betrokkenheid dan in het RvT-model aan de orde is, maar gelet op de penibele organisatorische en financiële situatie die relatief recent is overwonnen en aan sanering waarvan nog wordt gewerkt, acht het bestuur deze constructie voor de komende periode (nog) het meest geëigend.

Organisatie; taken, bevoegdheden en werkwijze

In de statuten, het bestuursreglement en in het directiereglement is vastgelegd hoe de verantwoordelijkheden zijn bepaald. Het bestuur opereert vanuit de vastgestelde missie en heeft maatregelen genomen voor risicobeheersing en controle. Alle strategische beslissingen worden door het bestuur genomen.

De directeur verricht alle taken in ondergeschiktheid aan het bestuur en binnen de kaders die door het bestuur zijn vastgesteld.

Bezoldiging bestuursleden

De functie bestuurslid is bij de SKA een onbezoldigde functie

Vastleggen taken en verantwoordelijkheden

Taken en verantwoordelijkheden van bestuur en directie zijn vastgelegd in een bestuursreglement (vastgesteld 26 juni 2014)- en in een directiereglement (idem).

Samenstelling bestuur: deskundigheid, diversiteit, onafhankelijkheid

In het bestuur is een expertisematrix beschikbaar die als leidraad geldt bij invulling van vacatures. Er is een rooster van aftreden.

Inzet bestuursleden

Het bestuur is duidelijk over de inzet die van de leden wordt verwacht; gemiddeld wordt gerekend op 1-2 dagdelen per maand. Specifiek voor de voorzitter en penningmeester geldt een iets hogere belasting (2-3 dagdelen per maand) vanwege onder meer het frequente contact met de directeur, en voor de penningmeester het contact met de boekhouder.

Tegengaan belangenverstremgeling

Het bestuur ziet erop toe dat geen belangenverstremgeling ontstaat van bestuursleden. Nevenfuncties die van invloed zouden kunnen zijn, zijn bij het bestuur bekend en worden zo nodig vooraf ter accordering voorgelegd.

Risicobeheer, toezicht en controle

Het bestuur is verantwoordelijk voor de keuze van de accountant, het stelt de jaarverslagen vast en publiceert deze, overeenkomstig de regels van de ANBI-wetgeving, op de website

2. Exploitatie

2.1 Organisatie

Een museum zoals Kasteel Amerongen, met een kostbare collectie en jaarlijks plm. 35 000 bezoekers stelt geheel eigen eisen aan de organisatie. Er moet met voldoende deskundigheid, capaciteit en toewijding worden gewerkt aan uiteenlopende taken als beheer en onderhoud van het Huys, van de collectie, van de tuin, maar tevens moet de ontvangst van tienduizenden bezoekers, ook in de weekends, worden gefaciliteerd. Een deel van de taken kan worden uitbesteed (bv. onderhoud vastgoed, restauratie-activiteiten), maar ook voor het opdrachtgeverschap hiervoor moet de organisatie zijn toegerust. Een volledig professionele organisatie hiervoor zou zeker 15 à 20' fte's beschikbaar moeten hebben. Het is duidelijk dat de exploitatie van zo'n professionele staf financieel onhaalbaar is en daarom is de organisatie vooral gebaseerd op de inzet van vrijwilligers, met alleen op de sleutelposities professionele medewerkers.

De vaste formatie is momenteel als volgt:

- 0,8 fte directeur
- 1,0 fte conservator
- 0,6 fte tuinbaas
- 0,2 fte (ingehuurd) ondersteuning tuin
- 0,8 Collectiebeheer/schoonhouden
- 0,5 fte secretariaat
- 0,2 fte (ingehuurd) boekhouding
- 0,2 fte (ingehuurd) restauratie textiel
- Totaal 4,3 fte

Recent is besloten dat met ingang van 2017 een adjunct-directeur wordt aangesteld voor 0,5 fte., in 2018 uit te breiden tot 0,6 fte. Deze functionaris zal met name de dagelijkse aansturing van organisatie en vrijwilligers op zich nemen. De (0,2) directeur blijft in 2017 verantwoordelijk voor externe contacten (overheden, familie, derden).

Verder zijn er plm. 185 vrijwilligers werkzaam op allerlei plaatsen in de organisatie. Wij schatten deze inzet gemiddeld op 0,5 dag per week in totaal 18,5 fte's. Daarmee komt de totale bezetting, in full time-eenheden, op plm. 22 fte's. Het beleid voor de periode 2017-2020 is om de functie directeur uit te breiden tot 0,6 fp. Overigens zal de vaste formatie in deze periode waarschijnlijk weinig tot geen uitbreiding kunnen ondergaan.

Beloningsbeleid

De stichting hanteert zoveel mogelijk de Museum CAO, deze is opgesteld door de Nederlandse Museum Vereniging (NMV).

Organisatie vrijwilligers

Zowel voor Stichting Kasteel Amerongen als voor onze vrijwilligers heeft het een meerwaarde als ieders expertise, ideeën en vaardigheden optimaal worden benut. Om dit te bereiken is ervoor gekozen de vrijwilligers onder te brengen in verschillende werkgroepen. Een werkgroep is een vrijwilligersteam dat zich bezighoudt met een bepaalde deeltaak (b.v. tuin, rondleidingen, winkel, textielrestaurant). Elke werkgroep heeft een coördinator(trice), die de schakel vormt tussen de werkgroep en de professionele organisatie. De coördinatoren komen maandelijks bijeen voor overleg met een vertegenwoordiger van de professionele organisatie.

Werving

De vrijwilligerscoördinator schrijft vacatureteksten en start de noodzakelijke wervingscampagnes. De werving wordt gedaan d.m.v. de website en de vrijwilligers centrales uit de omgeving. Jaarlijk wordt er ook een vrijwilligersmarkt georganiseerd.

Selectie en proefperiode

De coördinator verzorgt belangstellingsregistratie en een eerste toets van gegadigden en verwijst vervolgens door naar de werkgroep. De werkgroepcoördinator houdt een intakegesprek. Wanneer is besloten de samenwerking aan te gaan met de vrijwilliger, breekt een proefperiode aan van drie maanden. Indien na de proefperiode blijkt dat de wederzijdse verwachtingen worden waargemaakt, vullen de vrijwilliger en de vrijwilligerscoördinator samen een vrijwilligersovereenkomst in. Daarin worden de afspraken die tussen vrijwilliger en organisatie zijn gemaakt, vastgelegd zodat voor alle partijen duidelijk is wat er van elkaar verwacht mag worden.

Scholing

Alle vrijwilligers moeten goed geïnformeerd zijn om hun werk goed en gemotiveerd te kunnen doen. Afhankelijk van het type werk, krijgen zij begeleiding op de werkplek. Zo worden bijvoorbeeld voor de rondleiders scholingsavonden georganiseerd en voor vrijwilligers in de moestuin instructiemiddagen. Het kan ook voorkomen dat een vrijwilliger gevraagd wordt deel te nemen aan een training als voorwaarde voor het uitoefenen van specifieke werkzaamheden (bv. BHV cursus).

Begeleiding vrijwilligers

Om een nieuwe vrijwilliger zich snel thuis te laten voelen binnen de organisatie en het team, is het van belang dat er mogelijkheden zijn om zijn ervaringen en vragen regelmatig kwijt te kunnen. Tijdens de proefperiode die van tevoren is afgesproken, heeft de groepscoördinator regelmatig contact, waarbij de frequentie van de aanwezigheid de regelmaat bepaalt. Na een maand vindt de eerste evaluatie plaats en is bijstelling mogelijk.

Aan het einde van de proeftijd wordt de periode afgesloten met een evaluatiegesprek, waarin zowel wordt stilgestaan bij de ervaringen van de vrijwilliger als bij de ervaring van de organisatie. Belangrijk is dat waardering voor de inzet van de vrijwilliger uitgesproken wordt.

Interne communicatie en inspraak m.b.t. de eigen taken bevordert de betrokkenheid van de vrijwilligers bij de organisatie en levert de organisatie informatie op over ideeën, wensen en behoeften van vrijwilligers. Stichting Kasteel Amerongen heeft een informele organisatiecultuur waarin ruimte is voor informele gesprekken en waarin leidinggevenden gemakkelijk aanspreekbaar zijn voor vragen en tips.

Ten behoeve van de informatievoorziening aan medewerkers en vrijwilligers wordt periodiek een bulletin uitgegeven en digitaal verzonden.

Bij speciale activiteiten en evenementen van Stichting Kasteel Amerongen worden vrijwilligers zoveel mogelijk betrokken. Om de tevredenheid onder de vrijwilligers te peilen zal vanaf 2017 jaarlijks een tevredenheidsonderzoek worden uitgevoerd.

De vrijwilligers zijn georganiseerd in de volgende werkgroepen:

Onderhoud

- tuin
- Moestuin
- textiel
- Boeken
- Klus

Museum

- Ticketshop/winkel
- Dag managers/suppoosten
- Rondleidingen
- Bloemen
- Administratie
- Marketing
- Evenement
- Educatie
- Werkgroep onderzoek

Social return

Op kasteel Amerongen worden veruit de meeste werkzaamheden uitgevoerd door vrijwilligers. Naast gepensioneerde vrijwilligers zijn er ook die in de ziektewet lopen of in een uitkeringssituatie verkeren. Een werkplek op het kasteel is voor deze groep zinvol door het opdoen van werkervaring en sociale contacten; hetgeen hun kansen op de arbeidsmarkt vergroot. Dit geldt ook voor de stage- en leerwerkplekken die Kasteel Amerongen biedt.

Aantal vrijwilligers

Jaar aantal

2014 118

2015 142

2016 184

De verwachte groei van de bezoekers zal onvermijdelijk leiden tot een hoger aantal vrijwilligers in de periode 2017-2020 in de richting van plm. 200.

Duurzaamheid

Kasteel Amerogen streeft in alles om zo duurzaam mogelijk te handelen zoals energieverbruik en aanschaf van materialen. Hieronder een aantal voorbeelden van het duurzaam gebruik. De stichting heeft in 2016 in samenwerking met andere musea (cultuurcollectief) een zogenaamd Groencontract afgesloten bij een energieleverancier. Deze leverancier maakt zoveel mogelijk gebruik van duurzame opwekking. (bijvoorbeeld met zonnepanelen, een Warmtekrachtkoppeling (WKK), Warmte Koude Opslag (WKO) of windmolens)

Museum

Het gebruik van de conserveringsverwarming² in het museum heeft niet alleen een positief effect voor het behoud van het interieur maar ook voor het energieverbruik. Dit geldt ook voor het gebruik van ledverlichting. De laatste twee jaar is groot deel van gloeilampen in het museale gebied vervangen door ledlampen. In 2017 zal het museum geheel worden voorzien van ledverlichting.

Tuinhuisje

Het in 2017 op te knappen tuinhuisje wordt voorzien van zonnepanelen voor opwekking van elektriciteit.

Tuin

In de moestuinen wordt geteeld met compost die is goedgekeurd door de Skal³. In de siertuinen worden uitsluitend biologische meststoffen gebruikt. Het verwijderen van onkruid op de wandelpaden gebeurt mechanisch om het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen te voorkomen.

---

² Onder de stenen vloeren van het souterrain en de beletage is een vloerverwarming aangelegd om het binnenklimaat te verbeteren ten behoeve van de collectie. Deze conserveringsverwarming heeft een beperkt effect en is geen comfortverwarming.

³ Doelstelling van Skal is het bevorderen van de juiste aanduiding van biologisch voortgebrachte producten. Het gaat er om dat wat “biologisch” wordt genoemd dat ook daadwerkelijk is. Als zichtbaar teken hiervan mogen ondernemers het biologisch keurmerk voeren op producten die afkomstig zijn van een gecontroleerd biologisch productieproces. Dit keurmerk is voor de consument duidelijk herkenbaar en kan de producent een meerprijs opleveren op de markt.

In 2016 heeft Kasteel Amerongen in de tuin aandacht gevraagd voor *Het jaar van de Boon*. De Verenigde Naties hebben 2016 uitgeroepen tot 'International Year of Pulses'. Het doel is om door onderzoek en promotie de rol van bonen, linzen en erwten te verstevigen als gezonde en duurzame bron van eiwitten. Daarnaast kunnen ze als eiwitbron en groene bodemverbeteraar ook nog eens wereldwijd een belangrijke rol spelen in de strijd tegen voedseltekorten.

In samenwerking met Land&Co, de Bruine Bonen Bende uit Amerongen, het Centrum voor Genetische Bronnen Nederland van de Wageningen UR, De Rabobank Utrechtse Heuvelrug en Kasteel Amerongen zijn in de moestuin van Kasteel Amerongen meerdere velden ingericht met wel 40 verschillende soorten bonen.

2.2 Inkomsten

De exploitatie wordt gedragen door:

A: Verhuur van het koetshuis, stalpleincomplex, poortgebouw en oranjerie.

B: Inkomsten (entreegelden) door bezoekers.

C: Subsidie provincie.

In de komende jaren wordt prioriteit gegeven aan de verbetering van de moeilijke financiële situatie waarin Kasteel Amerongen zich nu bevindt. Alleen plannen waarmee een positief exploitatie-resultaat gerealiseerd kunnen worden, in combinatie met de versterking van het merk *Kasteel Amerongen* zullen de komende jaren gehonoreerd worden.

A. Verhuur

De bijgebouwen (koetshuis, stallen, Zuiderpaviljoen) zijn sinds 1996 verhuurd aan de Buitenplaats Amerongen. In 2016 is er nieuw contract getekend voor 10 jaar met de exploitant De Buitenplaats, met verlengingsmogelijkheid, waarin ook de garage wordt verhuurd voor de ontwikkeling van een restaurant. Doel is de opbrengsten van de verhuur van +/- € 200.000 (2014) te verhogen naar +/- € 300.000 (2020) per jaar.

Of dit slaagt is mede afhankelijk van de gerealiseerde omzet door de exploitant.

Het Noorderpaviljoen wordt als kantoor verhuurd aan een ander bedrijf.

Met het oog op het genereren van extra inkomsten wordt naast de tuin ook vanaf 2016 de galerij in het Huys aangeboden voor huwelijken. In 2017 wordt onderzocht of het rendabel is om ook andere ruimtes zoals de eetkamer intensiever te gaan gebruiken. In 2016 zijn er al gesprekken geweest met mogelijke cateraars. Om een goede balans te houden met het beheer van het kwetsbare historisch ensemble, heeft in de exploitatieopzet van het kasteel kwaliteit de preferentie boven kwantiteit. Het karakter en de uitstraling van de evenementen moet daarom overeenkomen met, zoals de Engelsen het mooi noemen, ‘the spirit of the place’.

B. Inkomsten bezoekers (entreegelden)

In de periode 2013-2017 is het aantal bezoekers aan Kasteel Amerongen met plm. 100 procent gestegen, mede dankzij de samenwerking met de Utrechtse kasteelmusea en een specifieke actie van de Nationale Postcode Loterij.

Om extra inkomsten te generen is in 2015 de toegangsprijs voor het kasteel en de tuin verhoogd. Voor volwassenen van €10,00 euro naar €12,00 en de toegang tot de tuin van € 3,00 naar € 4,00. Om het familiebezoek aantrekkelijk te houden is de toegangsprijs van kinderen in de leeftijdscategorie 5 t/m 18 jaar niet verhoogd.

Een groot deel van de bezoekers maakt gebruik van de Museum Jaarkaart (MJK).

Analyse laat zien, dat het aantal bezoekers dat in het bezit is van een MJK substantieel stijgt. De stichting ontvangt voor een bezoeker met een MJK plm. € 5,00.

Het doel van de Stichting is niet zonder meer om het aantal bezoekers te maximaliseren. De afweging met de draagkracht van het Huys en de energie die nodig is voor kwalitatieve ontwikkelingen te bevorderen (exposities, collectie-onderhoud etc.) wordt steeds gemaakt. Het aantal van 40 000 bezoekers kan wellicht nog iets worden verhoogd, maar de bovengrens van de capaciteit komt in zicht.

Aantal bezoekers periode 2013-2016

Jaar Aantal

Gerealiseerd:

2013 18.000

2014 28.000

2015 30.000

2016 38.000 (raming)

Streefcijfers

2017 38.000

2018 38.000

2019 38.000

2020 40.000

Winkel

Doelstelling van de winkel is inkomsten genereren en tevens aanvullend aanbod aan het kasteelbezoek. De winkel heeft een ruim assortiment van publicaties en cadeauartikelen. De revenuen daarvan zijn bescheiden te noemen. De laatste jaren worden ook producten uit de tuin verkocht zoals vruchten, groenten en noten. Internetverkoop is nu niet voorzien, maar zal in de toekomst zeker van belang zijn.

C. Subsidie provincie

Kasteel Amerongen ontvangt een exploitatiesubsidie van € 102 000 per jaar van de provincie Utrecht. Vanouds is de band van Kasteel Amerongen met de provincie van groot belang geweest; niet alleen was de heer van Amerongen (17^e en 18^e eeuw) een belangrijke vertegenwoordiger van de adel in de Staten van Utrecht, ook in de moderne tijd heeft de provincie de staat van het Huys zich een zorg geacht door subsidies voor restauratie en later ook exploitatie.

De provincie heeft tevens een lening met een looptijd van 23 jaar verstrekt in de in 2015 ontstane acute behoefte aan herfinanciering van een schuld. De komende periode is betaling van rente en aflossing van deze schuld een belangrijke financiële verantwoordelijkheid voor de Stichting

D. Rijksbekostiging instandhouding

Kasteel Amerongen ontvangt voor de instandhouding van de tuin en de monumentale objecten op het terrein een rijkssubsidie. Deze bestaat uit de groene en rode BRIM.

- Rode Brim - periode 2015-2020: € 109.103,00
- Groene Brim – periode 2011- 2016: € 600.000 toegezegd. Voor de periode 2017 – 2022 is de aanvraag afgewezen. In 2017 zal opnieuw aanvraag worden ingediend.

2.3 Partners en samenwerkingsverbanden partners

Stichting Kasteel Amerongen kent drie belangrijke partners die elk op eigen wijze bijdragen aan de activiteiten: Stichting Vriendenkring Kasteel Amerongen, Stichting Restauratiefonds Kasteel Amerongen en de Buitenplaats.

Stichting Vriendenkring Kasteel Amerongen (SVKA)

De relatie met SVKA kenmerkt zich door een grote betrokkenheid bij het kasteel. De Vrienden hebben op veel momenten belangrijke steun kunnen verlenen bij projecten van het kasteel. De SVKA is opgericht in Amerongen in 1983 en heeft ten doel behulpzaam te zijn bij het verwezenlijken van de doelstellingen van de Stichting Kasteel Amerongen. Om meer middelen te genereren heeft SVKA de *Athlone Society* opgericht. De Athlone Society wordt gevormd door particulieren en bedrijven die bereid zijn gedurende 5 jaar minimaal € 1000,- (particulieren) of € 2500,- (bedrijven) per jaar te doneren. De opbrengst wordt besteed aan projecten, veelal restauratie van objecten, ten behoeve van het Huys. SVKA en de Athlone Society hebben gezamenlijk 685 donateurs.

Donaties 2016

SVKA	€12000
Athlone Society	€14200

De doelstellingen van de SVKA zijn:

- Verzamelen van fondsen uit donaties en schenkingen.
- Werven van vrienden.
- Aankoop van voorwerpen die een verantwoorde aanvulling betekenen op de aanwezige inventaris en archieven.
- Organiseren van activiteiten waarvan de opbrengsten ten goede komen aan het Kasteel.
- Het uitgeven van publicaties over het Kasteel en zijn vroegere bewoners.

Stichting Restauratiefonds Kasteel Amerongen (SRKA)

Deze organisatie is als stichting opgericht op 24 december 1986 en heeft als doelstelling Fondswerving ten bate van onderhoud van exploitatie van Kasteel Amerongen.

De samenstelling van het bestuur per 1 januari 2016 is als volgt:

Voorzitter:	J.A. Moolenburgh
Penningmeester:	C.J. Beuving
Overige leden:	E.A. Sijmons

De Stichting houdt zich bezig met het werven en beheren van middelen voor de Stichting Kasteel Amerongen. De middelen en opbrengsten van beheer worden uitsluitend aangewend ten behoeve van het restaureren en onderhouden van de gebouwen, inventaris, tuinen en andere bezittingen van de Stichting Kasteel Amerongen. (SKA).

Buitenplaats Amerongen

Buitenplaats Amerongen, een zelfstandige zakelijke organisatie, huurt de bijgebouwen (Oranjerie, Koetshuis, Stallen) van de Stichting Kasteel Amerongen. Het museumcafé draagt bij aan de waardering die de bezoeker toekent aan het museum. Regelmatig wordt er aansluiting gezocht bij de thematische programma's van het kasteel. In 2017 zal de functie van Buitenplaats worden uitgebreid; in de garage wordt een restaurant geopend. De producten uit de tuin van het kasteel zullen worden verwerkt in de gerechten van het restaurant.

Samenwerkingsverbanden

Sinds de heropening van het Huys voor het publiek (2011) werkt Kasteel Amerongen op een aantal terrein samen met andere instellingen binnen en buiten het eigen domein, teneinde kennis, effectiviteit van het functioneren en draagvlak te vergroten. Het streven is om komende jaren deze samenwerkingsverbanden te continueren en uit te breiden.

Huidige samenwerkingsverbanden

Samenwerking met Slot Zuylen, Kasteel de Haar, Museum Oud Amelisweerd en Huis Doorn. Deze kastelen werken samen onder de naam Stichting Samenwerkende Utrechtse Kasteelmusea om de Utrechtse kastelen onder de aandacht te brengen bij een groot publiek.

Samenwerkingsverband met de WO-I instellingen uit provincie Utrecht met het doel om een gemeenschappelijke marketing activiteiten uit te voeren en tevens educatieve programma's te ontwikkelen rond de herdenking van WO-I voor het voorgezet onderwijs.

Rond het UN-jaar van de Boon (2016) heeft Kasteel Amerongen een programma ontwikkeld samen met het Centrum Genetische Bronnen Nederland van de Universiteit Wageningen, de Bruine Bonenbende en Land &Co.

Kasteel Amerongen is partner in het onderzoeksproject Climate4wood. Dit onderzoek richt zich op het effect van binnenklimaat op houten meubelen. Het project wordt begeleid door het Rijksmuseum Amsterdam, Rijksdienst voor Cultureel erfgoed en Technische universiteit van Eindhoven en Delft.

Gelderse Kastelen, Kasteel Heeswijk en Kasteel Amerongen zijn alle drie in het bezit van een 18^e-eeuws hemelbed. Deze bedden zijn dringend toe aan conservering. De samenwerkingen tussen Amerongen en twee andere instellingen maakt het mogelijk om kennis te delen, draagvlak te vergroten en kosten te besparen.

Kasteel Amerongen is een samenwerking aangegaan met VMBO-opleiding vakcollege Maarsbergen. De leerlingen werken onder begeleiding van hun docenten aan het herstel van de tuinmeubilair. Ambitie is om de leerlingen ook eens mee te laten helpen met de opbouw van exposities.

Kasteel Amerongen is in 2014 een samenwerking aangegaan met de HBO opleiding STOAS. Jaarlijks helpen de leerlingen van de richting bloemsierkunst mee met de uitvoering van de kerstopstelling.

Samenwerking Hogeschool Utrecht. Sinds 2012 komen jaarlijks de studenten van de richting bouwhistorie, restauratie en monumentenzorg naar Amerongen voor een cursus preventieve conservering van een historisch interieur.

Samenwerking dorp Amerongen

Kasteel Amerongen is vanouds sterk verbonden met zijn omgeving, het dorp Amerongen. Het ensemble (Huys, collectie, tuin) is in feite onderdeel van een groter ensemble tezamen met de dorpskern, inclusief de monumentale Andrieskerk waarin zich de adelsbank bevindt, alsmede de rouwborden voor de adellijke familie.

Het streven is erop gericht de band met het dorp en haar inwoners in stand te houden en waar mogelijk te versterken. Sinds de openstelling in 2011 krijgt de betrokkenheid met de inwoners van Amerongen daarom alle aandacht. De stichting streeft ernaar dat het kasteel deel uitmaakt van de plaatselijke gemeenschap. Dit wil zij onder meer bereiken door het organiseren van activiteiten voor en door Amerongers op de terrein van het kasteel.

Zo wordt het plein voor het kasteelterrein jaarlijks gebruikt voor de Grietmarkt en de koningsdagen.

Het Kasteel werkt ook samen met meerdere plaatselijke organisaties zoals historische toneel vereniging Chapeau, Open monumentendag Amerongen en de ondernemersvereniging Amerongen. De band met dorp wordt ook versterkt doordat een groot deel van de vrijwilligers van het kasteel afkomstig zijn uit Amerongen.

Jaarlijks terugkerende activiteiten door en voor inwoners van Amerongen

Burendag- gratis openstelling van het Kasteel voor inwoners Amerongen

Openmonumentendag

Koningsdag

Generatie lezing

Grietmarkt (2 x per jaar)

Openlucht concert van de muziek vereniging *Ons Genoegen*

Openluchtbioscoop filmhuis Amerongen

Kerstfeest i.s.m. met de ondernemingsvereniging Amerongen (AMON)

2.4 Marketing

In 2015 is een SWOT analyse en merkstrategie van bureau *Hendrik Beerda brand consultancy* uitgevoerd. Beerda heeft een merk analyse en merkstrategie ontwikkeld voor Kasteel Amerongen. De merkstrategie dient als leidraad voor de aanscherping van de programmering en marketingactiviteiten.

Doelgroepen

Kasteel Amerongen richt zich op de volgende doelgroepen:

- Actieve 50-plussers uit heel Nederland die regelmatig een dagje uit gaan en met (enige) culturele interesse
- Individueel: echtparen en vriendenstellen
- Groep: (oud-personeels)verenigingen, serviceclubs, tuingroepen,
- kunstgezelschappen en literaire gezelschappen

- Geïnteresseerden in kastelen en landhuizen uit heel Nederland
Algemene museumliefhebbers uit heel Nederland
- Buitenlandse toeristen die in Amsterdam of Utrecht verblijven met culturele interesse
- (Groot-)ouders met kinderen uit de regio met culturele interesse
- Kinderen vanuit het primair onderwijs in de regio met begeleiding
schoolklassen uit de provincie Utrecht voor een educatief bezoek

Merkpositionering

De verwevenheid van het leven van de bewoners met de internationale geschiedenis komt centraal te staan in marketingcommunicatie en in de rondleiding.

Internationaal invloedrijke bewoners als de diplomaat Godard Adriaan van Reede van Ginkel (17^e eeuw), militair Godard van Reede (17^e en 18^e eeuw) en de Duitse Keizer Wilhelm II (20^e eeuw) krijgen de komende jaren meer aandacht. Op deze wijze kan Amerongen zich meer onderscheiden van vergelijkbare musea. Deze positionering komt voort uit het rapport-Beerda.

Marketing strategie

Door middel van de volgende actiepunten wil Kasteel Amerongen het bezoekersaantal en naamsbekendheid vergroten.

- De communicatiemiddelen van Kasteel Amerongen (website, nieuwsbrieven, brochures, social media, etc.) worden fasegewijs in lijn gebracht met de vastgestelde merkstrategie; het centraal stellen van de internationaal invloedrijke bewoners van Kasteel Amerongen is hierbij het belangrijkste aandachtspunt.
- Vanuit de samenwerking van Utrechtse kasteelmusea krijgt Kasteel Amerongen praktische marketingondersteuning voor de verhoging van de effectiviteit van de pr- en communicatie-inspanningen.
- Werken op basis van een vaste programmering
- Continue ontwikkeling en verbetering van de website, sociale media en digitale nieuwsbrief
- Verrichten van continue publieksonderzoek en realisatie van een database met gegevens van bezoekers
- Distributie opzetten voor folderverspreiding
- Jaarlijks persmoment voor de verschillende instellingen uit de omgeving.

Website en sociale media

Jaarlijks wordt de website gemiddeld door 6800 bezocht. Een belangrijke instrument om bezoekers te informeren. De huidige website van Kasteel Amerongen voldoet niet meer volledig aan de eisen van de tijd. In 2017 zal daarom door het marcomteam een nieuwe website worden gerealiseerd zodat de benodigde informatie gemakkelijk te vinden is.

Naast de website is Kasteel Amerongen ook actief op Facebook, Twitter en Instagram. Om de zes weken wordt er een digitale nieuwsbrief verstuurd naar de achterban.

Gebruikers website

2015 68100

2016 68300

Streefcijfers

2017 68400

2018 68800

2019 69200

2020 69600

<i>gebruikers social media</i>	<i>2016</i>	<i>streefcijfers</i>			
	volgers	2017	2018	2019	2020
Facebook	1900	2300	2600	2800	3100
Twitter	1693	2100	2300	2500	2800
Instagram	26	50	100	150	200
Digitale nieuwsbrief	684	1100	1500	1700	1900

3. Behoud en Beheer

Zoals omschreven in de doelstellingen vormen het onderhoud en de openstelling van het historisch ensemble de kernactiviteiten van de stichting.

3.1 Onderhoud vastgoed

Uitgangspunt

De stichting heeft voor de restauratie gekozen om de inrichting van historisch ensemble zoals de nazaten het in 1977 hebben achtergelaten zoveel mogelijk te handhaven. Deze wijze van behoud wordt in Engeland ook wel *conserve as found* genoemd. Na de dood van Graaf van Aldenburg Bentinck in 1940 is er in hoofdlijnen niet veel veranderd. De historische tuin en het historische interieur geven daarom een goed beeld van het leven van een adellijke familie uit de eerste helft van de 20ste eeuw.

Bouwkundig

Het historisch ensemble bestaat uit een hoofdgebouw, bijgebouwen, aard en waterwerken en vele monumentale onderdelen zoals , muren, hekken, lantarens, tuinbeelden en muurkassen etc. Het gaat om totaal 40 rijksmonumenten. In de periode 1988 - 2011 is het kasteel complex in fases gerestaureerd. Na de opening in 2011 staat het onderhoud centraal. In 2015 werd een bijdrage van het Rijk in de onderhoudskosten van hoofdgebouw, oranjerie, poortgebouw en stalpleincomplex (“rode BRIM”) toegekend; totaal plm. € 125 000 voor 6 jaren.

In 2016 is een Meerjarig onderhoudsplan (MJOP) opgesteld voor alle monumentale onderdelen op het terrein. Dit plan gaat uit van jaarlijkse onderhoudskosten, na aftrek van BTW, van plm. € 150.000. Het MJOP is gebaseerd op de rapportage van de monumentenwacht uit 2016 aangevuld met de bevindingen van de restauratie architect en de steen restaurator. De gegevens over de huidige staat van de objecten zijn ook te vinden op de erfgoedmonitor van provincie Utrecht.

De uitvoering van dit onderhoudsplan wordt begeleid door Van Hoogevest Architecten en de herstelwerkzaamheden worden uitgevoerd door professionals met ondersteuning van vrijwilligers. In de periode 2017-2020 wordt met behulp van MJOP onderhoud gepleegd aan de monumentale onderdelen.

Onderhoudswerkzaamheden aan de meest urgente onderdelen worden in 2017 uitgevoerd. Een aantal objecten moeten vanwege hun slechte staat gerestaureerd worden. Uiteraard kan hiertoe alleen worden overgegaan als de middelen, zo nodig via Fondsenwerving, voorhanden zijn. Onder deze herstelwerkzaamheden vallen:

- De twee stenen toegangsbruggen – uitvoering 2017
- De stenen muur van het Margaretha Turnor plein – uitvoering 2018
- De muurkassen in de boventuin - uitvoering 2019
- Een aantal stenen tuinbeelden- uitvoering 2018-2020

3.2 Onderhoud Collectie

Kasteel Amerongen bevat een rijke collectie van meubilair, schilderijen en andere huisraad die zijn bewoners in de loop van enkele eeuwen verzameld hebben. Vrijwel alle voorwerpen zijn terug te voeren op de vroegere bewoners van het huis. Veel collectiestukken zijn terug te vinden in de inventarissen, kwitanties en brieven uit het huisarchief. Dit verhoogt hun historische betekenis. In het Utrechts Archief wordt dit huisarchief bewaard. De gehele collectie behoort tot de kerncollectie. In principe heeft de collectie een gesloten karakter. In het verleden is een aantal stukken, dat vroeger tot inventaris heeft behoord, aangekocht of door middel van een schenking verworven.

Preventieve conservering

Sinds de herinrichting in 2011 wordt er gewerkt aan de kwaliteit van het onderhoud van het historisch interieur. Dit jaar wordt een nieuw gedetailleerd onderhoudsplan opgesteld, begin 2017 wordt dit ten uitvoer gebracht. Dit onderhoudsplan is gebaseerd op het collectieplan. In dit plan staat de collectie centraal. De culturele waarde, de samenstelling van de collectie en het collectie beheer komen in dit plan in hoofdlijnen aanbod. In 2017 zal ook per deelcollectie ook de conditie in kaart worden gebracht. Op basis van deze conditie rapportages kunnen prioriteiten worden bepaald. Deze gegevens zijn in 2017 beschikbaar.

Om de bewaaromstandigheden van de collectie en het interieur te verbeteren, zijn een aantal jaar geleden voorzieningen aangebracht. Zo is er onder de stenen vloeren van het souterrain en de beletage vloerverwarming aangelegd om het binnenklimaat te verbeteren. Deze conserveringsverwarming heeft een beperkt effect en is geen comfortverwarming.

De schadelijke gevolgen van licht worden beperkt door de in 2010 aangebrachte UV-werende folie en de buitenluiken. Komende jaren zullen de zomergordijnen vervangen worden. Deze vouwgordijnen worden in de zomer opgehangen om naast de filters zoveel mogelijk licht te weren.

De laatste twee jaar is het bezoekersaantal flink gestegen. Dit heeft gevolgen voor de staat van het interieur met name de stenen vloeren/trappen en de vloerkleden zijn aan slijtage onderhevig. Daarom is het noodzakelijk dat in de komende periode vloerbescherming wordt aangeschaft om verdere schade te voorkomen.

Verbeterpunten op het gebied van preventieve conservering 2017-2020:

- Opstellen en implementeren onderhoudsplan - 2017
- Vloerbescherming - uitvoering 2017
- Zomergordijnen (witte vouwgordijnen) - uitvoering 2017

Actieve conservering

Een groot deel van de collectie is met behulp van financiële bijdragen van de provincie Utrecht en vele fondsen gerestaureerd. Na de afronding van de restauratie van het interieur gaat naast het dagelijks onderhoud alle aandacht naar het herstel van een aantal beeldbepalende onderdelen van het interieur die dringend toe zijn aan restauratie. Het kabinetorgel, zes wandtapijten en vier schilderijen zijn de afgelopen jaren gerestaureerd.

De komende periode is de ambitie om het resterende deel te restaureren zodat over vier jaar het Huys weer geheel is ingericht. Uiteraard kan hiertoe alleen worden overgegaan als de middelen, zo nodig via Fondsenwerving, voorhanden zijn.

De volgende collectiestukken zullen in de aankomende periode als eerst aanbod komen:

- Conservering stoffering Gobelinkamer -2017
- Restauratie drie grote spiegels -2017
- Conservering hemelbed -2018
- Conservering stoffering Lodewijkskamer -2018
- Conservering stoffering Grote zaal - 2019
- Conservering serie prenten van Trappenhuis - 2020

Fondsenwerving

De stichting heeft zelf geen financiële middelen om restauraties te kunnen bekostigen. Jaarlijks worden daarom meerdere fondsen aangeschreven en gelukkig wordt een deel van deze aanvragen gehonoreerd. De restauratie van het kabinetorgel en de wandtapijten zijn bijvoorbeeld afgelopen jaar mogelijk gemaakt door fondsen. De stichting hoopt weer financiële ondersteuning te krijgen voor de bovengenoemde projecten.

Opbrengsten d.m.v. fondsenwerving:

- 2012 40.000
- 2013 37.000
- 2014 53.500
- 2015 40.000
- 2016 37.000

3.3 Onderhoud Historische tuin

Er is vier eeuwen tuingeschiedenis terug te vinden in het historisch ensemble. Zo stamt de hoofdstructuur uit de 17^e eeuw en de overblijfselen van de Engelse landschapsstijl op het Noordereiland uit de 18 eeuw. De 19^e eeuwse aanpassingen van de tuinarchitect Hugo Poortman zijn nog aanwezig in de boventuin en op het voorplein.

De tuin beslaat 10 hectare. Er moet in de tuin op ruime schaal groot onderhoud verricht worden. Afgelopen jaren is met steun van de subsidie van de Rijksoverheid (groene Brim regeling) een aantal activiteiten in de tuin gefinancierd. In 2016 is een nieuwe aanvraag voor de periode 2017- 2022 ingediend. De aanvraag is afgewezen in verband met een ontoereikend budget van deze overheidsinstantie. Het gevolg hiervan is dat jaarlijks plm. 40.000 euro minder beschikbaar is voor het onderhoud van de tuin. Alleen de meest noodzakelijke snoei - en schouwwerkzaamheden, boomverzorging, onderhoud en veiligheidssnoei in de bosdelen van de buitenplaats kunnen nu nog worden uitgevoerd.

de volgende werkzaamheden worden in periode 2017-2020 uitgevoerd

- Bestrijding Buxusziekte -2017
- Nieuwe indeling vakken voorplein -2017
- Nieuwe voorziening om mechanische onkruidbestrijding op de wandelpaden mogelijk te maken.(sinds 2016 is gebruik van chemische middelen niet langer toegestaan) -2017
- Herinrichting van de Bentinckweide -2018
- Ingebruikname muurkassen - 2018
- Vervanging van de topklaar van oprijlaan en het voorplein -2019

3.4 Onderzoek

De laatste jaren hebben studenten van verschillende universiteiten kunsthistorisch onderzoek gedaan naar de specifieke collectiestukken of onderdelen van het interieur. Ook op het gebied van collectiebeheer is er onderzoek uitgevoerd. Voorbeelden hiervan zijn het eerder vermelde *climate4wood* project en *Hemelse bedden project*. Deze wijze van onderzoek zal worden voortgezet. De wens is om komend jaren een samenwerking aan te gaan met de universiteit of het Rijksbureau van Kunstdocumentatie (RKD) om meer gestructureerd onderzoek mogelijk te maken.

Oral History

Een groep vrijwilligers doet al een aantal jaren onderzoek naar de laatste 100 jaar bewoning van Kasteel Amerongen. Dit project zal de komende jaren worden voortgezet en uitgebreid met een *oral history* project. Regelmatig wordt de stichting namelijk benaderd door kinderen en kleinkinderen van voormalig personeelsleden. Het is van belang dat deze verhalen worden vastgelegd.

4. Publieksbereik

Kasteel Amerongen beoogt door middel van zijn publieksactiviteiten een zo groot mogelijk publiek kennis te laten maken met de geschiedenis van het kasteel . Het wil zich daarbij blijvend onderscheiden door middel van het vertellen van het verhaal vanuit een verrassende en actuele invalshoek.

Het Huys is voor het publiek alleen te bezoeken door middel van een rondleiding. Eén keer per maand is het wel mogelijk om zonder begeleiding het museum te bekijken. Het plan is om in 2017 dit in het hoogseizoen wekelijks aan te bieden zodat meer bezoekers toegelaten kunnen worden. Tevens kan de bezoeker tijdens deze opstelling zelf de duur bepalen van zijn bezoek. Dit is bijvoorbeeld aantrekkelijk voor ouders met jonge kinderen.

4.1 Bezoekerswaardering

Sinds 2015 wordt er bezoekersonderzoek gedaan. Dit onderzoek geeft o.a. inzicht in de reden, beleving en beoordeling van de bezoekers. Hieronder de waardering van het totale aanbod (programma, winkel, museum café etc.) van Kasteel Amerongen

Jaar cijfer (1-10)

2015 8,7
2016 8,5

Bezoekerswaardering van de museale activiteiten

Jaar	titel	cijfer
2015	kerstopenstelling	9.3
2016	winteropenstelling	8.8
2016	zomertema <i>Sterke vrouwen</i>	8.1

4.2 Publieksprogramma 2017 – 2020

De bewonersgeschiedenis en het behoud van een historisch interieur staan centraal. Tweemaal per jaar worden de publieksactiviteiten geëvalueerd aan de hand van het publieksonderzoek, het gastenboek en de opmerkingen op social media.

Museale activiteiten

De kunst van het bewaren

Naast het accent op de internationaal Invloedrijke bewoners zal het museum zich richten op de kunst van het bewaren. In vergelijking met veel andere opengestelde huizen is het interieur heel terughoudend gerestaureerd. Het beeld van de laatste bewoning is daardoor in tact gebleven. Deze verouderde staat is voor de bezoeker zichtbaar en voelbaar aanwezig. Het is daarom een ideale plek om het publiek te laten zien en ervaren hoe een erfgoedlocatie wordt onderhouden. Vanaf 2017 zal er ook meer aandacht komen voor de textiel vrijwilligers.

De laatste jaren is het textielatelier regelmatig open geweest voor het publiek. Dit kijkje achter de schermen is zeer goed ontvangen. De ambitie is daarom om de bezoeker blijvend te informeren over het bewaren van een oud huis. Aspecten op het gebied van het behoud zullen worden meegenomen in de reguliere rondleiding en het thema staat centraal in de winterrondleiding.

Zomerthema

De ambitie is om komende periode elke zomer het kasteel vanuit een thema onder de aandacht te brengen. Afgelopen zomer was het thema *De Sterke Vrouwen van Kasteel Amerongen*. Deze activiteit bestond uit een thema rondleiding, een kleine expositie en een activiteitenprogramma. Deze opzet mag, gelet op de hoge bezoekersaantallen en de positieve reacties, geslaagd genoemd worden. De presentatie is gerealiseerd met weinig middelen en met een klein team. Deze publieksactiviteit is daarom voor een organisatie met een kleine staf en een klein budget uiterst geschikt. Rond het zomerthema worden ook activiteiten georganiseerd waaronder themaconcerten, lezingen en kinderactiviteiten.

Op dit moment vindt voorbereiding plaats voor de volgende thema's:

- 2017 *Mannen met een Missie*- het internationale leven van de bewoners van Kasteel Amerongen.
- 2018 *Te gast op Amerongen*- Kasteel Amerongen en zijn vele gasten waaronder keizer Wilhelm II.
- 2019 *Huysdieren* – de rol van het dier op een buitenplaats.
- 2020 *Adellijke Avonturiers*, o.a. aandacht voor Jules van Bylandt, reiziger en sporter.

Kerst

Sinds 2014 is Kasteel Amerongen jaarlijks tijdens kerst op een feestelijke wijze ingericht. De kerstopstelling trekt veel bezoek en wordt door het publiek zeer positief ontvangen. Deze kerstopstelling wordt de komende jaren gecontinueerd.

Winterslaap

In de winter wordt in het belang van het behoud, de collectie afgedekt met lakens. Het museum blijft open voor publiek. Kasteel Amerongen wil jaarlijks in deze periode het publiek een kijkje laten nemen achter de schermen van een museum. Onderhoud van een historisch ensemble en de beleving van het gebouw staan centraal.

Openstelling onderhuys

In 2016 is het onderhuys bij wijze van experiment in de zomerperiode gebruikt als "dwaalverdieping". De bezoeker had de mogelijkheid om voor of na de rondleiding vrij door het onderhuys te lopen. In het hoogseizoen werkt deze opzet goed, aangezien dit de wachttijd voor het publiek tot aanvang van een rondleiding verkort.

Het plan is om dit voort te zetten en een expositieplan te maken over de voormalige functie van dit gebied. In het onderhuys bevonden zich namelijk de keukens, de linnenkamer, de wildkamer, de bier- en wijnkelder en de provisiekelder: het kloppend hart van het Huys. Immers van hieruit werd achter de schermen het dagelijkse bestaan van een adellijke familie geregeld.

Eind jaren zeventig is Kasteel Amerongen een museum geworden. De setting van het interieur en de tuin heeft hierdoor een principiële wijziging ondergaan. Er wordt nu op een geheel andere wijze omgegaan met de inventaris, het gebouw en de tuin. Het bewaren is nu het uitgangspunt. De medewerkers en de vele vrijwilligers zijn vandaag de dag verantwoordelijk voor het onderhoud van deze plek. Zij kunnen worden beschouwd als het nieuwe personeel, maar nu met andere dienstbaarheid. De doelstelling is om het verschil tussen toen en nu zichtbaar te maken in het onderhuys. Streven is om dit plan in 2019 te hebben gerealiseerd. In 2017 en 2018 zal het onderhuis net als in 2016 nog ingezet worden voor het zomerthema.

Activiteiten

Concerten

Jaarlijks vinden er concerten plaats op de galerij van het kasteel, in de bijgebouwen en in de tuin. Deze worden georganiseerd en gefinancierd door Stichting Vriendenkring Kasteel Amerongen. Een deel van het programma wordt samengesteld met partnerorganisaties die een groot netwerk hebben en een nieuw publiek naar Amerongen kunnen brengen. Vaste partners zijn organisaties als (festival)Oude muziek Utrecht, Concertgebouw Amsterdam en de Zeister muziekdagen.

Organisatie van evenementen door externe partijen

De afgelopen jaren heeft de stichting met eigen personeel en middelen evenementen op het terrein georganiseerd met o.a. verkoop van producten, etenswaren en kinderactiviteiten. Deze evenementen hebben veel tijd gekost en helaas niet altijd veel bezoekers getrokken. De stichting wil daarom de komende periode zoveel mogelijk de organisatie van evenementen uitbesteden aan externe partijen. In de zomer van 2017 wordt met deze opzet geëxperimenteerd door de organisatie van een Brocante en biomarkt te laten uitvoeren door een evenementenbureau. Deze organisatie betaalt huur voor het terrein en de stichting ontvangt een percentage van de entreegelden. Mocht deze werkwijze succesvol zijn dan wordt dit gecontinueerd en eventueel uitgebreid.

Herdenking 2018

In 2018 wordt in samenwerking met Huis Doorn en het platform Eerste Wereldoorlog een programma ontwikkeld rond de herdenking van 100 jaar vrede.

4.3 Educatie

Kasteel Amerongen wil een leeromgeving zijn voor basisscholen, voorgezet onderwijs en hoger onderwijs. Het is een geschikte locatie om specifieke lesstof aanschouwelijk te maken en te verdiepen. Kasteel Amerongen heeft voor basis en voorgezet onderwijs geen gestructureerd educatiebeleid en verzorgt daarom met name educatieve programma's die vanuit vragen uit het werkveld worden ingevuld. In samenwerking met externe instanties zoals Landschap Erfgoed Utrecht (LEU) en Kunst Centraal zal het schoolbezoek de komende jaren worden voortgezet en uitgebreid.

Leerplek

Kasteel Amerongen is sinds 2015 een leerplek voor de MBO opleiding collectiebeheer van het Hout en Meubelings College Amsterdam (HMC). De studenten worden drie jaar lang twee dagen in de week begeleid tijdens de werkzaamheden op het gebied van collectiebeheer.

Schoolprojecten van Kasteel Amerongen:

- Canon project Utrechtse heuvelrug – groep 7 en 8 van de basisschool.
- Is de schape de Sigaar – 1^e klas voortgezet onderwijs.
- In het spoor van de Keizer – 3^e klas voorgezet onderwijs .

Bezoek van het aantal leerlingen van het basisonderwijs

2015 800

2016 750

streefcijfers

2017 1200

2018 1400

2019 1400

2020 1500

Bezoek van het aantal leerlingen van het voortgezet onderwijs

2015 200

2016 300

streefcijfers

2017 300

2018 600

2019 700

2020 800

Aantal studenten leerplek

2015 2

2016 2

2017 2

5. Samenvatting van de geselecteerde indicatoren

Kasteel Amerongen zal jaarlijks een zelfevaluatie uitvoeren. De wijze waarop de activiteit is uitgevoerd, het eindresultaat en het effect van de activiteit zullen de basis vormen van de evaluatie. Hieronder volgt een overzicht van de indicatoren die van belang zijn voor de jaarlijkse zelfevaluatie:

a. Relatie Kasteel met de omgeving

Een goede band met dorp is van groot belang. De laatste jaren heeft Kasteel Amerongen daarom veel georganiseerd met de plaatselijke organisaties en verenigingen. Deze samenwerking wordt de komende jaren voortgezet.

Te realiseren jaarlijks terugkerende activiteiten door en voor inwoners van Amerongen.

- Burendag- gratis openstelling van het Kasteel voor inwoners Amerongen.
- Openmonumentendag.
- Koningsdag.
- Generatie lezing.
- Grietmarkt (2 x per jaar).
- Openlucht concert van de muziek vereniging *Ons Genoegen*.
- Openluchtbioscoop filmhuis Amerongen.
- Kerstfeest i.s.m. met de ondernemingsvereniging Amerongen (AMON).

b. Tevredenheid vrijwilligers

De vrijwilligers hebben een cruciale rol in de organisatie. Het is daarom van belang om de tevredenheid onder de vrijwilligers te peilen. Vanaf 2017 zal jaarlijks een tevredenheidsonderzoek worden uitgevoerd.

c. Culturele evenementen

De afgelopen jaren heeft Kasteel Amerongen veel evenementen georganiseerd die niet allemaal evenveel bezoekers hebben getrokken. De vraag rijst of het aantal evenementen niet een negatief effect heeft gehad op de bezoekersaantallen. In de periode 2017 -2018 wil Kasteel Amerongen het aantal evenementen daarom terugbrengen en zich concentreren op enkele publiekstrekkingen zoals de kerst en het zomerthema.

Kasteel Amerongen wil de komende jaren de volgende museale en culturele evenementen (exposities) organiseren:

Zomerthema

In 2016 heeft de thema circa 7000 bezoekers getrokken. De komende twee jaar wil Kasteel Amerongen met dezelfde opzet dit aantal consolideren.

- 2017 'Mannen met een Missie'- het internationale leven van de bewoners van Kasteel Amerongen.
- 2018 'Te gast op Amerongen'- Kasteel Amerongen en zijn vele gasten waaronder keizer Wilhelm II.

Randprogrammering zomerthema's 2017-2018

De randprogrammering wordt uitgebreid. Naast een concertenreeks zullen er ook lezingen en kinderactiviteiten worden georganiseerd. De lezingen en concerten worden met partners georganiseerd die een groot bereik hebben zoals de Nederlandse Museum Vereniging.

Herdenking 2018

In 2018 wordt in samenwerking met Huis Doorn en het platform Eerste Wereldoorlog een programma ontwikkeld rond de herdenking van 100 jaar vrede.

d. Bezoekers; aantal en waardering

Streven is het aantal bezoekers de komende jaren stabiel op plm. 40 000 te brengen.

Aantal bezoekers

Jaar Aantal

Gerealiseerd:

2013 18.000

2014 28.000

2015 30.000

2016 38.000 (raming)

Streefcijfers

2017 38.000

2018 38.000

2019 38.000

2020 40.000

Het streven is tevens een waardering van de bezoekers van 8,0 of hoger te blijven ontvangen:

Bezoekerswaardering

Jaar cijfer (1-10)

2015 8,7

2016 8,5

Bezoekerswaardering van de museale activiteiten

Jaar	titel	cijfer
2015	kerstopenstelling	9.3
2016	winteropenstelling	8.8
2016	zomertema <i>Sterke vrouwen</i>	8.1

e. Gebruikers website en social media

In 2017 wordt een nieuwe website gerealiseerd. Dit zal het aantal gebruikers van de website verhogen.

Gebruikers website

2015	68100
2016	68300
Streefcijfers	
2017	68400
2018	68800
2019	69200
2020	69600

Social media

Website	2016	<i>streefcijfers</i>			
	Volgers	2017	2018	2019	2020
Facebook	1900	2300	2600	2800	3100
Twitter	1693	2100	2300	2500	2800
Instagram	26	50	100	150	200
Digitale nieuwsbrief	684	1100	1500	1700	1900

f. Educatie

Doelstelling van de komende twee jaar is om het bezoek van het aantal leerlingen te verhogen. De stichting heeft niet de middelen en kennis om zelf activiteiten te ontwikkelen voor scholen van het basis onderwijs en voortgezet onderwijs. De samenwerking met de educatieve partners wordt daarom voortgezet.

Bezoek van het aantal leerlingen van het basisonderwijs

2015	800
2016	750
streefcijfers	
2017	1200
2018	1400
2019	1400
2020	1500

bezoek van het aantal leerlingen van het voortgezet onderwijs

2015 200

2016 300

streefcijfers

2017 300

2018 600

2019 700

2020 800

g. Behoud en beheer vastgoed en monumentale objecten buiten

Het streven is gericht op adequaat behoud en beheer van het vastgoed. De komende twee jaar worden de onderdelen die in een slechte of matige staat zijn onder handen genomen. De volgende objecten die een restauratie behoeven worden in 2017 en 2018 uitgevoerd mits er voldoende middelen aanwezig zijn.

- Restauratie van twee stenen toegangsbruggen – uitvoering 2017
- Restauratie van een stenen muur van het Margaretha Turnor plein – uitvoering 2018

Overzicht van de staat van de monumentale objecten op het terrein van Kasteel Amerongen (gebaseerd op de inspectierapporten van de monumentenwacht uit 2013 en 2016). De huidige staat is als volgt:

monument nummer	Naam	Bouwkundige staat	Onderhoud staat	Verloop van het onderhoud	Jaar inspectie
332550	Kasteel Amerongen - Hoofdgebouw	goed	Redelijk	Gelijk	2016
333597	oranjerie	goed	Redelijk	achteruit	2016
333610	poortgebouw	goed	Redelijk	achteruit	2016
333619	Stalplein complex	goed	Redelijk	achteruit	2016
333618	Brug tussen bastion en voorplein	Redelijk	Redelijk	Redelijk	2016
333598	Muren om de grote moestuin	Goed	Redelijk	Gelijk	2011
333599	Keermuur en pergola	Goed	Redelijk	gelijk	2011
333600	Putto in de boventuin	goed	Redelijk	Gelijk	2011
333601	Zonnewijzer in grote moestuin	Matig	Matig	achteruit	2011
333602	Bank in moestuin	Matig	Matig	achteruit	2011

333603	Borstbeeld mercurius	Matig	Matig	Gelijk	2011
333604	Putto in de rozentuin	goed	Redelijk	goed	2011
333605	Kinderhuisje	goed	Matig	achteruit	2011
333606	Inrijhek aan de Overstraat	Goed	Goed	gelijk	2011
333607	Lantaarn met hek voor het hoofd inrijhek	Goed	Redelijk	achteruit	
333608	Muur c.a. voor de oprijweg	Goed	Redelijk	Gelijk	2011
333609	Hoofd inrijhek	Goed	Redelijk	Gelijk	2011
333611	Muren om de kleine moestuin	Goed	Redelijk	Gelijk	2011
333612	Brug met Lantaarns	Redelijk	Redelijk	achteruit	2011
333613	Poort op het bastion	Goed	Redelijk	achteruit	2011
333614	Walmuren en lantarens bastion	Goed	Redelijk	Gelijk	2011
333615	2 kanonnen op het voorplein naast de trap	Goed	Redelijk	Achteruit	2011
333616	Vier putti op het bastion	goed	Redelijk	Gelijk	2011
333617	Twee vazen op het bastion	goed	Redelijk	Gelijk	2011
333620	Poort en doorgang op het voorplein	goed	Redelijk	achteruit	2011
333621	Muren en beelden voorplein	goed	Redelijk	Gelijk	2011
333620	Dubbele brug voor hoofdgebouw	goed	Redelijk	Gelijk	2011
333623	Houten Klokkestoel met bel op het voorplein	slecht	slecht	achteruit	2011
333624	Zonnewijzer op het voorplein	Matig	Slecht	achteruit	2011
333625	Twee lantaarns op het voorplein	redelijk	Matig	achteruit	2011
333626	Walmuur	Goed	Redelijk	Gelijk	2011

	onderlangs voorplein				
333627	Hekken aan het pad onderlangs het voorplein	Goed	Matig	achteruit	2011
333628	Walmuren langs de binnengracht	Goed	Goed	achteruit	2011
333629	Muren met vaas naast het voorplein	Redelijk	Goed	Redelijk	2011
333630	Twee vazen in boulingrins in zuidelijke parkdeel	redelijk	Redelijk	achteruit	2011
33361	Waterbassin in het zuidelijke parkdeel	Goed	Redelijk		2011
333632	Twee vazen op het grasveld	goed	redelijk	gelijk	2011
333633	Beeld van Diana	goed	Goed	redelijk	2015
333634	Paardengraf	Redelijk	Matig	achteruit	2011
333635	Hondegraven		redelijk	gelijk	2011
334176	Houten prieel	matig	Matig	achteruit	2011

h. Behoud en beheer collectie.

De conditie van de Van Mekerens collectie en textielcollectie wordt periodiek gecontroleerd. Momenteel is er voor de overige deelcollecties nog geen periodieke conditie controle. In 2017 zal worden uitgezocht of het zinvol en financieel mogelijk is om van elke deelcollectie een conditierapportage op te stellen.

Preventieve conservering

Het binnenklimaat van de museale ruimtes wordt dagelijkse gemeten. TUE Eindhoven ondersteunt de stichting met het analyseren van de meetgegevens. Op het gebied van preventieve conservering zijn de volgende verbeterpunten gepland in de periode 2017-2018:

Verbeterpunten op het gebied van preventieve conservering:

- Opstellen en implementeren onderhoudsplan - 2017
- Vloerbescherming - uitvoering 2017
- Zomergordijnen (witte vouwgordijnen) - uitvoering 2017

Actieve conservering/restauratie

In 2017 wordt per deelcollectie de conditie in kaart gebracht. Aan hand van deze conditierapportage worden de prioriteiten op het gebied van conservering en restauratie voor 2018-2020 bepaald.

In 2017 -2018 staan de volgende collectiestukken gepland voor conservering/restauratie:

- Conservering stoffering Gobelinkamer -2017
- Restauratie drie grote spiegels -2017
- Conservering hemelbed -2018
- Conservering stoffering Lodewijkskamer -2018

i. Behoud en beheer tuin en parkbos

Het streven is gericht op adequaat beheer en behoud van de monumentale cultuurhistorische tuin en het parkbos. Het huidige onderhoudsniveau kan alleen worden gehandhaafd als Kasteel Amerongen in 2018 weer in aanmerking komt voor de Groene Brim. In 2017 is deze afgewezen. Naast het lopend onderhoud staan de volgende projecten in 2017-2018 gepland:

- Bestrijding Buxusziekte -2017
- Nieuwe indeling vakken voorplein -2017
- Nieuwe voorziening om mechanische onkruidbestrijding op de wandelpaden mogelijk te maken. (sinds 2016 is gebruik van chemische middelen niet langer toegestaan) -2017
- Herinrichting van de Bentinckweide -2018
- Ingebruikname muurkassen - 2018

De huidige staat is als volgt: (gebaseerd op het inspectierapport van de groene Monumentenwacht uit 2016)

Groep	Locatie	Onderdeel	Staat
LAANBEPLANTINGEN	Margaretha Turnorlaan	Eiken, 11 stuks (monumentaal)	Redelijk
	dijken	wandellanen, zuid- en oost- zijde, Eiken monumentaal 97 stuks verjongde aanplant 118 stuks	redelijk
SOLITAIREN/GROEPEN/SINGELS	Margaretha turnorplein	20 eiken	redelijk
	tuinen	Kastanje, monumentaal	redelijk

		Beverboom, monumentaal	goed
		Kerspruim, monumentaal	goed
		Ginko, oud	goed
		Watercipres, monumentaal	goed
		Es, monumentaal	redelijk
		Eik, monumentaal	goed
		Beuk, herplant	goed
		Lindengroepen, 6 stuks	goed
	Zuidelijk park	Beverboom, L-parterre	goed
BOOMGAARDEN EN (LEI)FRUITCOLLECTIES	tuinen	fruitbomen, 54 stuks	Goed
		leifruit, 110 stuks	Goed
		leifruit tegen rekken, 20 stuks	Goed
		Houten dragers opgelegd in de tuinmuur.	Goed
HAGEN, TOPIARIA EN BERCEAUS	tuinen	noordelijke muur, 2 stuks Taxusblokken	redelijk
		buxusvormen, 11 stuks	redelijk
		taxusvormen, 9 stuks	goed
		algemeen Buxushagen, 245 m ²	Redelijk
		rosarium	mattig
		Buxushagen, 138 m ²	Redelijk
		Buxusbroderie, 257 m ²	Goed
		Kinderhuisje, beukenhaag, lengte 141 m ²	goed
		Beukenberceau, lengte 70 m ¹ hoogte 10 m ¹ breedte 11 m ¹	Redelijk
	voorplein	Taxuspyramides, 14 stuks	goed
		border, Buxushaag,	redelijk
	Zuidelijk park	Buxushaag, ingang en voor-plein	goed
		Buxusbollen, L-	redelijk

		parterre 10 stuks	
		Taxuszuil, paardengraf	redelijk
		Buxushaag met bollen	redelijk
		border, Buxushaag,	redelijk
		Beukenhaag, Iristuin	goed
HEESTERGROEPEN	tuinen	Rododendronstroken, 2 x 381 m ²	redelijk
		overgang rosarium op kinderhuisje, Rododendron, 127 m ²	Goed
	bastion	blauwe regen, 62m	goed
		centrale borders, 10 m ²	goed
	Voorplein	Mahonievakken, 166 m ²	redelijk
	Zuidelijk park	Boulingrins, Rododendron- stroken, 258 m ²	matig
	Zuidelijk park	heesterlaag, 600 m ²	redelijk
		boomlaag, Eik en Beuk monumentaal 66 stuks > 20 m1 oudere doorplant, 68 stuks 10- 20 m1 jongere doorplant, 74 stuks < 10 m	redelijk
BORDERS	tuinen	éénjarige vakken	goed
		grote moestuin, moestuinen	Goed
		borders gezien vanaf ingang, 998 m ²	redelijk
		bloementuin, ± 254 m ²	goed
		gele border, ± 27 m ²	goed
		lange border, ± 182 m ²	Goed
		blauwe border, ± 47 m ²	goed
		parse border, ± 24 m ²	goed
		driehoekige border, ± 105 m ²	Goed
		aankleding sokkel, 2 m ²	goed

		rosarium, 129 m ²	redelijk
		rozenborder Kinderhuisje, 22 m ²	redelijk
		aankleding Ginko, 9 m ²	redelijk
		centraal gazon, Bottelroos, 71,5 m ²	redelijk
		rosarium, 111 m ²	Goed
		rosarium, klimrozen 12 m ²	Goed
	voorplein	éénjarigen 38 m ²	
		Hortensiaborder langs gracht, 38 m	redelijk
		Blauwe regen tegen stallen	goed
		klimrozen, keermuur, 44m ²	goed
		klimrozen, noorderpaviljoen, 23 m ²	goed
KUIPPLANTENCOLLECTIES	tuinen	Afrikaanse lelie (Agapanthus africanus), 37 stuks	goed
		citrus, 2 stuks	goed
		Pittosporum	goed
ZICHTASSEN/LIJNEN	tuinen	centrale zichtlijnen	goed
	Noorderlijke park	zichtlijn vanuit het huis naar het noorden	redelijk
	grachtenstelsel	zichtas over grand canal	matig
WEGEN, PADEN, TERRASSEN EN BRUGGEN	berceau	zand/grind, 210 m ¹	redelijk
	Margaretha Turnorplein	fijn grind, 4300 m ²	redelijk
	oprijlaan	Schelpen- en grindpaden	goed
	kinderhuisje	plein	matig
	siertuinen	wandelpaden	redelijk
	bastion	grind, 250 m ²	redelijk
		molgoten, 60 m ²	goed
	voorplein	grind, 2500 m ²	redelijk
	Noorderlijke park	wandelpaden, zand/grind 600 m ²	redelijk

	Zuidelijk park	wandelpaden, zand/grind 670 m ²	redelijk
		wandelpad formele deel, grind 400 m ²	matig
	dijken	wandelpad door lanen, lengte 500 m1/breedte ± 2 m	
GRASLAND	tuinen	weide, grote moestuin ± 2500 m ²	goed
		weide, kleine moestuin ± 1000 m ²	goed
		gazons, boven en benedentuin, 3200 m ²	goed
		bermen oprijpad, 450 m ²	goed
		talud buitengracht, 260 m	Redelijk
	boventuin	gazons, 913 m ²	redelijk
	voorplein	gazons, 1500 m ²	
	Noorderlijke park	parkweides, kruidlaag en bermen, kruidenrijk grasland, 8240 m ²	redelijk
		taluds buitengrachten, 270 m1	medium
	Zuidelijk park	Boulingrins, 270 m ²	goed
		L-parterre, 1825 m ²	goed
		kruidlaag, 7000 m ²	redelijk
	Dijken	binnenbermen oost en zuid- zijde 1890 m ²	goed
		taluds, 630 m1 x 2 zijden	goed
PARKBOSRANDEN	Noorderlijke park	boomlaag, gemengd loof- hout monumentaal, ± 75 stuks jongere doorplant, ± 25 stuks	goed
		heesterlaag, 540 m ²	redelijk

	Zuidelijk park	boomlaag, Eiken monumentaal,	redelijk
WATERPARTIJEN EN WATERLOPEN	grachtenstelsel	grachtenstelsel, 30951 m2	redelijk
		gemetselde beschoeiing grand canal, 120 m1	matig
		gemetselde duikers, 15 en 25 m1	goed